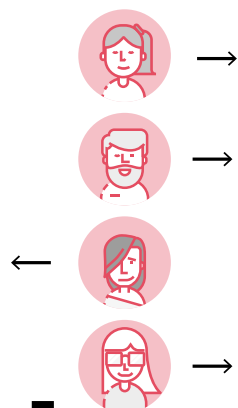
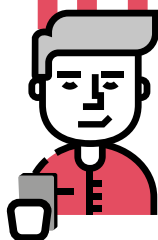

Liefde
in tijden
van
Tinder

Liefde in tijden van Tinder

**Elisabeth
Timmermans** De invloed van sociale media
op onze relaties

Inhoud

7 **Inleiding**

Sex, love, and... the media.

De media als seksuele en relationele storyteller

- 17 Van Mr. Right naar Mr. Right Now
- 24 Casual seks maakt (niet) gelukkig
- 29 Culturele veranderingen en casual seks
- 35 Culturele scripts en casual seks
- 38 De media als seksuele storyteller
- 42 Het prinsessensyndroom, romantische idealen, stalken en verkrachtingsmythes
- 53 De biologische klok: een vrouwenzaak?
- 57 De pijn van het single zijn

Virtueel verliefd.

Wat je altijd al wilde weten over de wonderde wereld van onlinedating

- 64 Een korte geschiedenis van onlinedating
- 72 Een miljoenenindustrie dankzij loze beloftes en sluwe algoritmes
- 81 Waarom gebruiken we mobiele datingapps?
- 114 Onlinedating: the good, the bad, and the ugly
- 134 Fakeprofielen: datinggoeroes, scammers en prostituees
- 140 Afspreken met vreemden
- 150 Het juiste datingprofiel
- 161 De toekomst van onlinedating

Relaties 2.0.

De invloed van sociale media op onze relaties

- 168 Sociale media en publieke affectie
- 174 Nieuwe liefdesrituelen in het digitale tijdperk: going Facebook official
- 180 Wat als je smartphone meer aandacht krijgt dan je lief
- 185 Instagram lurking en Facebookjaloezie
- 195 Wanneer Facebookjaloezie uit de hand loopt
- 201 Sexting: erotische plaatjes en geile praatjes
- 209 Onlineverleiding en overspel
- 219 De digitale break-up

231 **Tot slot**

254 **Dank je. Merci. Thanks. You're the best.**

257 **Bronnen**

Inleiding

Vanaf het moment dat ik kon lezen, verslond ik de ene na de andere roman en zwijmelde ik weg bij kleffe romantische films. Hoewel ik zelf nog geen ervaring had met de liefde, waande ik me wel een beetje expert. Zo wist ik perfect hoe een man een vrouw moest verleiden. Ik wist ook dat die vrouw zich niet zomaar gewonnen mocht geven. En ik leerde dat er op een gegeven moment in een relatie altijd een Groot Conflict is, dat altijd weer wordt bijgelegd op een nog grootsere manier. Ik was klaar voor de Liefde, wist ik, en ik zat vol verwachtingen. Die werden natuurlijk nooit ingelost en naarmate de tijd verder tikte, leerde ik die verwachtingen bijschaven dankzij de Wijze Lessen van het Leven.

Die Wijze Lessen leerde ik ook met vallen en opstaan via nieuwe media die gaandeweg de wereld veroverden. Voor mijn dertiende verjaardag kreeg ik een mobiele telefoon. Ik was niet alleen vele uren bezig om mijn *Snake* records te verbeteren, ik verstuurde ook talloze sms'jes. Het was toen nog een kunst om zo veel mogelijk gezegd te krijgen in zo weinig mogelijk woorden, want je had maar 153 tekens ter beschikking. YMTUTM (*You Mean The Universe To Me*), NWLY (*Never Wanna Loose Ya*) en ZJG (*Zie Je Graag*) waren standaardafsluiters. Een voorloper van Twitter, zo zou je kunnen stellen, maar dan privé én verschrikkelijk duur voor een tiener. In de beginjaren kostte een berichtje 15 cent. Het lijkt onvoorstelbaar vandaag.

Niet alleen waren sms'jes noodgedwongen erg kort, je kon ze ook moeilijk bewaren. Mijn Nokia 3410 weigerde om meer dan twintig berichtjes op te slaan. Enorm frustrerend, dus schreef ik de kostbaarste

Sex, love, and... the media

De media als seksuele
en relationele storyteller

‘Ziet eruit als limonade, hè’, knipoogt een meisje naar me. ‘Is het niet, hoor’, verzekert ze me dan, terwijl ze een kast opentrekt en subtiel laat zien welke sterke drank mogelijk bij het suikerige goedje gegoten werd. ‘Waar kom je vandaan?’ vraagt ze nieuwsgierig. Ik leg haar onhandig mijn situatie uit, dat ik van België ben, voor mijn doctoraat een paar maanden in de VS verblijf en dat mijn huisgenoten me lichtjes verplicht hebben om naar dit feestje te komen. Ik voeg er ook aan toe dat ik waarschijnlijk wat ouder ben dan de meeste andere gasten op het feestje, maar dat ik geluk heb dat ik er zo jong uitzie.

Ze blijkt een bewoner van het studentenhuis te zijn en stelt me voor aan een groepje studenten. Als iemand me een compliment geeft over mijn jeansjasje, laat ik nonchalant vallen dat ik het in Milaan gekocht heb. Ze slaken enthousiaste kreetjes en ik word onmiddellijk gepromoveerd tot een van hun exotische prijzen van die avond. Ondertussen vloeit de drank rijkelijk, is het bierpongtoernooi begonnen en worden de volumeknoppen nog wat opgejut. De discolichten flirten met het stuk van het huis dat overduidelijk dienst moet doen als dansvloer. Behalve een enkeling die te diep in het glas heeft gekeken en spastische bewegingen maakt, gebeurt er op de dansvloer weinig spectaculairs. Groepjes troepen samen daar waar de drank staat: rond het keukenaanrecht en de pingpongtafel. Ik bevind me in het groepje dat met luid geklap en gejuich het spelletje bierpong volgt. Af en toe durft er iemand uitdagend een extra opdracht voor het verliezende team te roepen. Hoe meer pintjes er achterovergekapt worden, hoe enthousiaster het verliezende team op die uitdagingen ingaat, en hoe uitgelatener het publiek wordt.

Mijn aandacht wordt afgeleid door een dronken koppel dat al giechelend naar boven waggelt. ‘Ze zoeken waarschijnlijk een slaapkamer’, grijnst het meisje. Ze heeft mijn blik gevolgd. ‘We hebben expres onze kamerdeuren opengelaten, speciaal voor degenen die zich

niet langer kunnen inhouden.’ Ze gebruikt een woord dat ik nog niet eerder gehoord heb wanneer ze het over het dronken koppel heeft: *hook-up*. Hoewel ik me wel kan inbeelden wat dat koppel op de slaapkamer wil gaan doen, sla ik het woord voor de zekerheid toch op in mijn smartphone onder de notitie ‘later opzoeken’.

De dansvloer raakt ondertussen rijkelijk gevuld met zwetende lijven die enthousiast tegen elkaar aan schuren. Ook een van mijn huisgenoten waagt een eindje verderop zijn kans. Hij kijkt af en toe over zijn schouder naar mij, alsof hij op zoek is naar mijn goedkeuring. Later in de auto vertelt hij in geuren en kleuren over zijn veroveringen. ‘Eigenlijk moet je niet per se naar zulke feestjes gaan voor een *hook-up*’, zegt hij dan, om een reactie uit te lokken. ‘Je kunt ook gewoon Tinder gebruiken.’ ‘Tinder’, herhaal ik bedenkelijk. ‘Is dat niet zo’n soort onlinedatingsite?’ ‘Zoiets,’ antwoordt hij, ‘maar dan veel simpeler en echt ie-de-reen gebruikt het. En het beste van al: je hoeft geen moeite meer te doen om seks te krijgen.’ Op dat moment is het september 2014. Enkel de early adopters hadden toen in Europa hun weg naar het swipen al gevonden. Voor de meeste Belgen en Nederlanders was Tinder nog onontgonnen terrein, maar in de VS was het toen dé hype van het moment.

Als we terug thuis zijn, kan ik niet slapen door de jetlag. Ik klap mijn laptop open en googlel ‘*hook-up*’. Blijkbaar bestaat er zoiets als ‘de *hook-up*cultuur’, een fenomeen dat zich vooral op de Amerikaanse universiteiten afspeelt. Groepen studenten komen samen op een studentenfeest en er wordt stevig gedronken. Naarmate de avond vordert, zonderen steeds meer koppels zich af en zoeken ze een rustig plekje op waar ze elkaars lichaam verder kunnen verkennen. Of ze doen dat niet en kussen erop los op de dansvloer. Het is een stilzwijgende overeenkomst dat er aan beide kanten niet meer verwacht wordt van dit seksueel contact; telefoonnummers worden zelden uitgewisseld. Soms kan het dat dezelfde groepen zich blijven mengen,

waardoor telkens dezelfde 'koppels' ontstaan en je een soort van *friends with benefits* creëert, maar dat is niet altijd het geval.

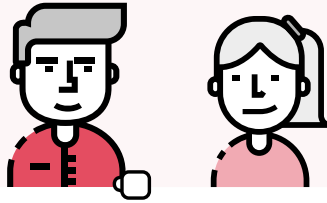
Hoewel de wetenschappelijke studies het omschrijven als een Amerikaans fenomeen dat zich vooral op de universiteitscampus afspeelt, lijken deze hook-ups toch ook sterk op wat ik in mijn vertrouwde Vlaanderen zelf al eerder zag. Op fuiven van de jeugdbeweging, bijvoorbeeld, of later, op feestjes tijdens mijn studentenleven. Daar werd evenzeer uitbundig geschuurd en gekust en pasgevormde koppels durfden zich ook terug te trekken in een slaapkamer of op het dichtstbijzijnde toilet. In een grote representatieve steekproef waarin 1332 Vlamingen vragen beantwoordden over hun seksueel gedrag, gaf 18% van de singles tussen de 18 en de 80 jaar aan dat hun laatste seksuele contact een onenightstand was, 47% van de singles vermeldde een *casual* seksuele partner (denk aan een *fuckbuddy* of *friend with benefits*), en 33% had seks met een ex-partner.¹ In een representatieve Nederlandse steekproef met 17.000 respondenten was voor 7% van de mannen en 4% van de vrouwen de recentste seks-partner een onenightstand en voor 8% van de mannen en 6% van de vrouwen een *casual* seksuele partner. Het merendeel van de mannen (70%) en vrouwen (76%) had het over monogame seks.² Ondertussen stellen onderzoekers over heel de wereld *casual* seksueel gedrag bij (jong)volwassenen vast, niet alleen in de VS en Europa, maar evenzeer in Aziatische landen als Thailand³ en China.⁴

Van Mr. Right naar Mr. Right Now

In 2000 verscheen het begrip ‘hook-up’ oftewel ‘*hooking up*’ voor het eerst in de academische literatuur. Het werd omschreven als ‘een seksuele ontmoeting die geslachtsgemeenschap kan bevatten, en die meestal voorkomt tussen vreemden of mensen die elkaar nog niet goed kennen.’⁵ Opvallend is dat in deze definitie ook tongzoenen meegerekend wordt als een hook-up. Erg verbazingwekkend is het dan ook niet dat in de meeste studies die tongzoenen meerekenen, zo goed als iedereen al eens een hook-up gehad heeft. In een Amerikaanse studie had bijvoorbeeld 81% van de studenten in hun steekproef al eens getongzoend met iemand waar ze geen relatie mee hadden. De cijfers liggen wel een stuk lager als het om casual seks gaat: 36% van de steekproef gaf orale seks, 35% kreeg orale seks en 34% had geslachtsgemeenschap met iemand waar ze geen relatie mee hadden.⁶

Misschien is het je wel al eens opgevallen dat mensen het niet zomaar over casual seks hebben, maar over een onenightstand, een friend with benefits of een fuckbuddy. Voor een goede opdeling hielden wetenschappers rekening met het soort seksuele handelingen (tongzoenen, intieme aanrakingen of seks?), de connectie tussen de twee personen (onbekenden of vrienden?) en de frequentie van het seksuele contact (eenmalig of meerdere keren?).

Benieuwd naar de juiste benaming voor jouw casual seksuele ervaringen? Check het via de flowchart op de volgende pagina.

Heb je al eens gekust met iemand waar je op dat moment geen relatie mee had?

↓ NEE

↓ JA

Heb je al eens seks gehad met iemand waar je op dat moment geen relatie mee had?

↓ NEE

Je hebt geen casual seks ervaring

↓ JA

Had je seks met deze persoon?

↓ JA

↓ NEE

Hook-up

Had je ooit wel een relatie met deze persoon?

→ JA

Ex seks

↓ NEE

Had je meerdere keren seks met deze persoon?

→ NEE

Onenightstand

↓ JA

Was je bevriend met deze persoon?

→ JA

Friend with benefits

↓ NEE

Kende je deze persoon via je werk en hoopte je er iets mee te verkrijgen (bijvoorbeeld promotie)?

→ JA

Netwerkseks

↓ NEE

Fuckbuddy of bootycall

Virtueel verliefd

Wat je altijd al wilde weten
over de wondere wereld
van onlinedating

Een korte geschiedenis van onlinedating

De eerste vorm van onlinedating ontstond in de jaren 1960. Deze diensten waren natuurlijk *low-tech*. Via een telefoongesprek schreef je je in en maakte je een afspraak met een van de counselors of raadgevers die bij het bedrijf werkte. Hij of zij schotelde jou een lijst vol persoonlijke vragen voor: hoe was je kindertijd, hoeveel partners heb je al gehad, welk werk doe je, wat zijn je hobby's, waar geloof je in? En – ook niet onbelangrijk – waar knap je echt op af? Wat vind je van iemand die rookt? Zie je jezelf met iemand die gescheiden is? Als je die vragen had beantwoord, kreeg je de opdracht je brievenbus in de gaten te houden. Daar zouden kaartjes in verschijnen met de naam en het telefoonnummer van een potentiële partner. Zolang je je abonnementsgeld betaalde, kon je zulke kaartjes in je brievenbus verwachten. Als je iemand leuk vond aan de telefoon, kon je met die persoon afspreken. De Tinder van de jaren 1960 was iets omslachtiger...

1960
zoekertjes en
blind daten via
de telefoon

Tot slot

Casual seks en monogamie anders bekeken

Onlangs kreeg ik het prachtige boek *Soms is liefde dit* van Daan Borrel in handen. Het is een brief in boekvorm over lichaam, seks en verlangen. Een brief die Daan Borrel naar haar vriend schreef nadat ze op vakantie kuste met een ander. Hoe komt het dat ik altijd weer naar een ander lijf verlang? Die vraag probeert ze in haar boek te beantwoorden aan de hand van haar eigen gedachten, de literatuur en zelfs het leven van haar grootmoeder. Haar relaas leest als een trein en ik betrap mezelf erop overal stukjes tekst aan te strepen. Impulsief besluit ik dat ik haar wil spreken en ik ben dan ook heel enthousiast wanneer ik een paar dagen later in mijn mailbox lees dat we elkaar diezelfde week nog kunnen zien. Vergezeld door een stralende herfstzoon trek ik naar een heerlijk rustige buurt in Amsterdam.

Of ze nog samen is met haar vriend. Ik vraag het haar onmiddellijk nadat ze me heeft begroet. Ik excuseer me voor mijn nieuwsgierigheid en zeg dat ik er niets over zal schrijven als ze dat niet wil. Ze moet lachen en deelt vol vertrouwen mee dat ze single is. Stiekem baal ik een beetje, ik had gehoopt dat hun liefde gegroeid zou zijn na het incident en haar nieuwe inzichten. Na ons gesprek besef ik dat het misschien gewoon tijd was voor een nieuwe liefde. Of beter: voor een unieke vorm van zelfliefde.

Daan loopt voor me uit naar een kleine opnamestudio. Onze mokken vullen we tijdens ons gesprek met de muntthee uit de dampende theepot. Ik begin met een opwarmertje. Wat heeft ze zelf opgestoken uit haar boek? Ze moet er niet lang over nadenken: 'Het grote

www.lannoo.com

www.liefdeintijdenvantinder.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Cover Thijs Hoogeland, Buro Blikgoed

Coverfoto Shutterstock

Binnenwerk Thijs Kestens & Steven Theunis, Armée de Verre

Auteursfoto Carmen De Vos

© Uitgeverij Lannoo, Tielt

en Elisabeth Timmermans, 2019

D/2019/45/141 – NUR 854

ISBN 978 94 014 56340

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

'Sociale media, datingapps, films en tv-series... Ze creëren evenveel verwachtingen als teleurstellingen. Daarom onderzoek ik als communicatiewetenschapper hoe moderne media onze relaties beïnvloeden. En vaak ben ook ik verrast door de uitkomst van dat onderzoek.'

In de liefde anno 2019 zijn sociale media en datingapps niet meer weg te denken. We lopen onze exen tegen het lijf op Facebook, gaan op zoek naar een nieuwe relatie via Tinder en communiceren via onze smartphone de hele dag door met iedereen die ons lief is. Maar wat doet dat met onze relaties? Veel meer dan je op het eerste gezicht denkt, zo blijkt!

In dit baanbrekende boek toont Elisabeth Timmermans hoe Tinder en co. ons datinggedrag de afgelopen decennia grondig hebben veranderd. Ze maakt korte metten met hardnekkige mythes over het verschil tussen online- en offline-daten, probeert het algoritme van Tinder te ontcijferen en geeft een antwoord op veelgestelde vragen als: Hebben we echt meer seks door Tinder? Zegt je smartphonegebruik iets over je relatie? Hebben Bridget Jones en co. ons opgezadeld met onrealistische ideeën over de liefde? En hoe overwin je Facebookjaloerie?

www.lannoo.com

www.liefdeintijdenvantinder.com

- Een boeiende nieuwe stem over liefde & relaties in digitale tijden
- Elisabeth Timmermans (Erasmus Universiteit Rotterdam) onderzoekt al jaren de impact van (sociale) media op relaties
- Veel media-aandacht verwacht!